

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอ
หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่ม
สัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ
คณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะในความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา
ของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก
ไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้การวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพ อายุ
พรรษา วุฒิการศึกษา ทางโลก วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางเปรียญ รายละเอียดดัง
แสดงในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคล

(n = ๒๒๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
๑. สถานภาพ		
พระภิกษุ	๑๓๓	๕๙.๑
สามเณร	๙๒	๔๐.๙
รวม	๒๒๕	๑๐๐
๒. อายุ		
๑๘ – ๓๐ ปี	๔๗	๒๐.๙
๓๑-๔๐ ปี	๑๒๘	๕๖.๙
๔๑-๕๐ ปี	๒๙	๑๒.๙
มากกว่า ๕๑ ปีขึ้นไป	๒๑	๙.๓
รวม	๒๒๕	๑๐๐
๓. พรรษา		
ยังไม่มีพรรษา	๓๖	๑๖.๐
๑ - ๕ พรรษา	๑๒๕	๕๕.๖
๖-๑๐ พรรษา	๕๔	๒๔.๐
๑๐ พรรษาขึ้นไป	๑๐	๔.๔
รวม	๒๒๕	๑๐๐
๔. วุฒิการศึกษาทางโลก		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา / ปวช.	๓๕	๑๕.๖
ปวส. / ปริญญาตรี	๑๓๖	๖๐.๔
ปริญญาโท	๔๗	๒๐.๙
ปริญญาเอก	๗	๓.๑
รวม	๒๒๕	๑๐๐
๕. วุฒิการศึกษาทางธรรม		
นักธรรมชั้นตรี	๔๗	๒๐.๙
นักธรรมชั้นโท	๑๔๒	๖๓.๑
นักธรรมชั้นเอก	๓๖	๑๖.๐
รวม	๒๒๕	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
๖. วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม		
เปรียญธรรม ๑-๓	๔๒	๑๘.๗
เปรียญธรรม ๔-๖	๑๐๖	๔๗.๑
เปรียญธรรม ๗-๙	๓๘	๑๖.๙
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓๙	๑๗.๓
รวม	๒๒๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า คณะสงฆ์ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

สถานภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุจำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๑ และสามเณรจำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๙

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘ รองลงมาคือมีอายุ ๑๘-๓๐ ปี จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙ และอายุมากกว่า ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ ตามลำดับ

พรรษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพรรษา ๑ - ๕ พรรษา จำนวน ๑๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๖ รองลงมา มีพรรษา ๖ - ๑๐ พรรษา จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐ และ ๑๐ พรรษาขึ้นไป จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔ ตามลำดับ

วุฒิการศึกษาทางโลก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ปวส. / ปริญญาตรี จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๔ รองลงมาคือปริญญาโท จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙ และต่ำกว่ามัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖ ตามลำดับ

วุฒิการศึกษาทางธรรม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษานักธรรมชั้นโท จำนวน ๑๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๑ รองลงมาคือ นักธรรมชั้นตรี จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙ และนักธรรมชั้นเอก จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๐ ตามลำดับ

วุฒิการศึกษาทางธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาเปรียญธรรม ๔-๖ จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑ รองลงมา คือ เปรียญธรรม ๑-๓ จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗ และไม่มีวุฒิเปรียญธรรมจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓ ตามลำดับ

๔.๒ความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอ หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยรวมและรายด้านได้แก่ด้านการอบรมให้เกิดความถึงพร้อมด้วยศีลด้านการอบรมให้เกิดความถึงพร้อมด้วยสมาธิด้านการอบรมให้เกิดความถึงพร้อมด้วยปัญญาด้านการศึกษาให้เกิดความถึงพร้อมด้วยศีลด้านการศึกษาให้เกิดความถึงพร้อมด้วยสมาธิด้านการศึกษาให้เกิดความถึงพร้อมด้วยปัญญาด้านพัฒนาให้เกิดความถึงพร้อมด้วยศีลด้านพัฒนาให้เกิดความถึงพร้อมด้วยสมาธิ และด้านการพัฒนาให้เกิดความถึงพร้อมด้วยปัญญาโดยภาพรวมรายละเอียดดังแสดงในตารางที่๔.๒-๔.๑๑

ตารางที่๔.๒ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวม

(n = ๒๒๕)

ที่	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา ของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ด้านศีลสิกขา (ศีล)	๓.๘๑	.๖๙๙	มาก
๒	ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)	๓.๖๓	.๖๒๒	มาก
๓	ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)	๓.๗๖	.๗๓๐	มาก
ภาพรวม		๓.๗๓	.๖๓๕	มาก

จากตารางที่๔.๒พบว่า คณะสงฆ์ มีความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก($\bar{X}$ = ๓.๗๓)เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านศีลสิกขา (ศีล)

(n = ๒๒๕)

ที่	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ คณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	คณะสงฆ์ส่งเสริมการดำรงชีวิตโดยนำหลักศีล ๕ มาเป็น แนวทางในการประพฤติปฏิบัติ	๔.๑๙	.๙๓๗	มาก
๒	คณะสงฆ์รู้จักดำรงชีวิตโดยนำหลักศีลธรรม เป็นแนวทาง ในการประพฤติตน	๓.๖๗	๑.๑๓๔	มาก
๓	คณะสงฆ์ประพฤติตนตามหลักศีล ๕ เป็นพื้นฐานในการ ดำรงชีวิต	๓.๙๖	๑.๐๐๑	มาก
๔	คณะสงฆ์เล็งเห็นว่าศีลมีความสำคัญต่อการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์	๓.๗๔	๑.๐๘๔	มาก
๕	คณะสงฆ์มีความเข้าใจในเรื่องศีล ตามหลักธรรมใน พระพุทธศาสนา	๓.๘๖	.๙๒๓	มาก
๖	คณะสงฆ์มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ท่านได้รับการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เกิดความพร้อมด้วยศีล	๓.๗๓	๑.๐๓๙	มาก
๗	คณะสงฆ์มีศีลประพฤติปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอ ภาพและเท่าเทียมกัน	๓.๘๔	๑.๐๑๕	มาก
๘	คณะสงฆ์ส่งเสริมให้มีการบูรณาการหลักไตรสิกขาในการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านศีล	๓.๗๖	๑.๐๐๖	มาก
๙	คณะสงฆ์ส่งเสริม วัด และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรักษา ศีล โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา	๓.๗๓	.๙๕๐	มาก
๑๐	คณะสงฆ์รู้จักดำรงชีวิตโดยนำหลักศีลธรรมเป็นแนวทาง ในการประพฤติตน	๓.๗๒	.๙๕๖	มาก
๑๑	คณะสงฆ์มีการส่งเสริมให้รักษาศีล ประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น	๓.๕๒	.๙๘๗	มาก
๑๒	คณะสงฆ์ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการรักษาศีลแล สืบต่อพระพุทธศาสนา	๓.๙๗	.๗๕๐	มาก
ภาพรวม		๓.๘๑	.๖๙๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า คณะสงฆ์ มีความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านศีลสิกขา (ศีล) โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = ๓.๘๑) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านจิตตสิกขา(สมาธิ)
(n = ๒๒๕)

ที่	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ คณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	คณะสงฆ์มีการส่งเสริมด้วยการทำสมาธิ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ	๓.๓๘	.๙๖๖	ปานกลาง
๒	คณะสงฆ์ฝึกอบรมพัฒนาให้ท่านมีสมาธิ มีความเชื่อมั่นตนเอง	๓.๗๘	.๘๗๗	มาก
๓	คณะสงฆ์เล็งเห็นว่าการใช้สมาธิมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๓.๕๒	๑.๐๔๔	มาก
๔	คณะสงฆ์สอนให้ท่านมีอุปสรรคปัญหาท่านมีวิธีแก้ไขโดยใช้สมาธิ มีสติ ไม่ฟุ้งซ่าน	๓.๖๕	.๘๔๓	มาก
๕	คณะสงฆ์ได้จัดให้มีการฝึกอบรมจิตโดยการนั่งสมาธิอย่างต่อเนื่อง	๓.๕๑	.๙๓๑	มาก
๖	คณะสงฆ์ได้ฝึกฝนให้ท่านมีสมาธิ ศึกษาหรือปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจและอดทน	๓.๕๗	.๘๙๔	มาก
๗	คณะสงฆ์มีสมาธิ มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้บรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ	๓.๕๒	.๙๕๙	มาก
๘	คณะสงฆ์มีการฝึกอบรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการทำสมาธิ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่	๓.๖๗	.๘๔๐	มาก
๙	คณะสงฆ์มีสมาธิ ฝึกอบรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ท่านมีจิตใจเอื้อเฟื้อ อยู่เสมอ	๓.๖๙	.๙๗๓	มาก
๑๐	คณะสงฆ์มีการนั่งสมาธิเพื่อฝึกจิตใจของตนเองให้สงบมีสติอยู่เสมอ	๓.๗๐	๑.๐๒๑	มาก
๑๑	คณะสงฆ์มีสมาธิให้ตั้งใจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา	๓.๕๗	๑.๐๘๐	มาก

ที่	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ คณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๒	คณะสงฆ์ทราบว่าการทำจิตให้เป็นสมาธินั้นสามารถทำได้ ทุกอิริยาบถ	๓.๙๗	.๙๐๑	มาก
	ภาพรวม	๓.๖๓	.๖๒๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าคณะสงฆ์มีความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๓) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าคณะสงฆ์มีการส่งเสริมด้วยการทำสมาธิเพื่อการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๘) ส่วนข้ออื่นๆอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)
(n = ๒๒๕)

ที่	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ คณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	คณะสงฆ์มีความรู้ ความเข้าใจ หลักปัญญา ในคำสอน ทางพระพุทธศาสนา	๓.๕๒	.๙๗๓	มาก
๒	คณะสงฆ์มีความเข้าใจในองค์ประกอบที่จะทำให้เกิด ปัญญาในคำสอนทางพระพุทธศาสนา	๓.๘๐	๑.๐๒๒	มาก
๓	คณะสงฆ์สามารถแก้ไขปัญหา และทำการสร้างสรรค์สิ่ง ต่างๆ ได้ด้วยความรอบคอบ	๓.๗๕	๑.๐๗๗	มาก
๔	คณะสงฆ์ใช้ปัญญารู้เข้าใจเข้าถึง เท้าทันความจริงของ ตนเองในการทำงานโดยใช้หลักของเหตุผล	๓.๘๙	.๘๙๒	มาก
๕	คณะสงฆ์สามารถใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน ขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยใช้หลักการคิด พิจารณา	๓.๖๔	๑.๐๗๗	มาก
๖	คณะสงฆ์สามารถแนะนำให้ผู้อื่นใช้ปัญญาในการแก้ไข ปัญหาได้	๓.๗๘	.๙๘๔	มาก
๗	คณะสงฆ์สามารถแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติหน้าที่โดย	๓.๘๕	.๙๕๙	มาก

ที่	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ คณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	ความรู้เท่าทันกับสภาพในปัจจุบัน			
๘	คณะสงฆ์ใช้ปัญญาและหลักเหตุผลในการแก้ไขปัญหาและ อุปสรรค	๓.๗๔	.๙๙๓	มาก
๙	คณะสงฆ์มีปัญญาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยบูรณา การเข้ากับหลักไตรสิกขาและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	๓.๖๐	.๙๗๓	มาก
๑๐	คณะสงฆ์ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ด้วยสติปัญญา	๓.๗๖	.๙๕๘	มาก
๑๑	คณะสงฆ์ให้ความสำคัญกับการใช้ปัญญาในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา	๓.๗๘	.๙๑๒	มาก
๑๒	คณะสงฆ์มีความรู้เท่าทันปัญหาสังคมและสภาพแวดล้อม ทั้งสามารถแก้ไขปัญหาด้วยสติรู้ตัวปัญญารู้คิดของตน	๓.๙๘	.๗๙๓	มาก
ภาพรวม		๓.๗๖	.๗๓๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า คณะสงฆ์มี ความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านปัญญาศึกษา (ปัญญา) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๖) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรได้แก่การจำแนกตามสถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิทางการศึกษาสามัญ วุฒิทางการศึกษาทางธรรม และวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรมตามสมมติฐานที่ ๑-๖

สมมติฐานที่ ๑ คณะสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔. ๖ เปรียบเทียบความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์จำแนกตามสถานภาพ

(n = ๒๒๕)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตาม หลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก	สถานภาพ				t	Sig.
	พระภิกษุ		สามเณร			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านศีลสิกขา (ศีล)	๓.๘๒	.๖๖๗	๓.๘๐	.๗๔๖	๕.๐๕๓	.๐๒๖*
๒. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)	๓.๖๑	.๕๙๒	๓.๖๕	.๖๖๕	๔.๙๔๒	.๐๒๗*
๓. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)	๓.๗๙	.๗๐๘	๓.๗๒	.๗๖๓	๐.๕๔๗	.๕๖๐
รวม	๓.๗๔	.๖๐๘	๓.๗๒	.๖๗๗	๓.๘๘๕	.๐๕๐

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าคณะสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มี สถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ใน ด้านศีลสิกขา (ศีล) และด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) ส่วนด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ คณะสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔. ๗ เปรียบเทียบ ความคิดเห็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ

(n = ๒๒๕)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านศีลสิกขา (ศีล)	ระหว่างกลุ่ม	๗.๓๑๗	๓	๒.๔๓๙	๕.๒๘๒**	.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๐๔๖	๒๒๑	.๔๖๒		
	รวม	๑๐๙.๓๖๓	๒๒๔			
๒. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)	ระหว่างกลุ่ม	๕.๑๙๙	๓	๑.๗๓๓	๔.๗๐๘**	.๐๐๓
	ภายในกลุ่ม	๘๑.๓๔๒	๒๒๑	.๓๖๘		
	รวม	๘๖.๕๔๑	๒๒๔			
๓. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)	ระหว่างกลุ่ม	๖.๗๖๐	๓	๒.๒๕๓	๔.๔๑๗**	.๐๐๕
	ภายในกลุ่ม	๑๑๒.๗๔๔	๒๒๑	.๕๑๐		
	รวม	๑๑๙.๕๐๔	๒๒๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๖.๒๙๗	๓	๒.๐๙๙	๕.๕๑๒**	.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๘๔.๑๖๗	๒๒๑	.๓๘๑		
	รวม	๙๐.๔๖๔	๒๒๔			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔. ๗ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F - test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่าคณะสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คณะสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์แตกต่างกันทุกด้าน ดังนั้นจึงเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดย และรายด้าน ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านศีลสิกขา (ศีล)

ด้านจิตตศึกษา (สมาธิ) ด้านปัญญาศึกษา (ปัญญา)จำแนกตามอายุ และเปรียบเทียบความแตกต่างกัน รายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียดในตารางที่ ๔.๙ -๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดย ภาพรวม

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๔	๓.๘๒	๓.๖๗	๓.๒๔
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๗๔		-๐.๐๘	๐.๐๗	๐.๕๐*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๘๒			๐.๑๕	๐.๕๘*
๔๑-๕๐ ปี	๓.๖๗				๐.๔๓*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๒๔				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

จากตารางที่๔.๘คณะสงฆ์ที่มีอายุ๑๘ – ๓๐ ปี, ๓๑-๔๐ ปีและ ๔๑-๕๐ ปีมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดย ภาพรวมมากกว่า คณะสงฆ์ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ การพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ **ด้านศีล**
สิกขา (ศีล)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๘๕	๓.๙๐	๓.๖๙	๓.๒๙
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๘๕		-๐.๐๕	๐.๑๖	๐.๕๖*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๙๐			๐.๒๑	๐.๖๑*
๔๑-๕๐ ปี	๓.๖๙				๐.๔๐
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๒๙				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ คณะสงฆ์ที่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี และ ๓๑-๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านศีลสิกขา (ศีล) มากกว่าคณะสงฆ์ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ การพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ **ด้านจิต**
ตสิกขา (สมาธิ)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๖๐	๓.๗๒	๓.๖๒	๓.๑๘
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๖๐		-๐.๑๒	-๐.๐๒	๐.๔๒*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๗๒			๐.๑	๐.๕๔*
๔๑-๕๐ ปี	๓.๖๒				๐.๔๔*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๑๘				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ คณะสงฆ์ที่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี, ๓๑-๔๐ ปี และ ๔๑-๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) มากกว่า คณะสงฆ์ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		๑๘ – ๓๐ ปี	๓๑-๔๐ ปี	๔๑-๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๗๗	๓.๘๕	๓.๗๐	๓.๒๔
๑๘ – ๓๐ ปี	๓.๗๗		-๐.๐๘	๐.๐๗	๐.๕๓*
๓๑-๔๐ ปี	๓.๘๕			๐.๑๕	๐.๖๑*
๔๑-๕๐ ปี	๓.๗๐				๐.๔๖*
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๒๔				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ คณะสงฆ์ที่มีอายุ ๑๘ – ๓๐ ปี, ๓๑-๔๐ ปี และ ๔๑-๕๐ ปีที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) มากกว่า คณะสงฆ์ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ คณะสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔. ๑๒ เปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามพรรษา

(n = ๒๒๕)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านศีลสิกขา (ศีล)	ระหว่างกลุ่ม	๓.๐๒๗	๓	๑.๐๐๙	๒.๐๙๗	.๑๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๐๖.๓๓๖	๒๒๑	.๔๘๑		
	รวม	๑๐๙.๓๖๓	๒๒๔			
๒. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๒๙	๓	.๓๔๓	.๘๘๖	.๔๔๙
	ภายในกลุ่ม	๘๕.๕๑๓	๒๒๑	.๓๘๗		
	รวม	๘๖.๕๔๑	๒๒๔			
๓. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๒๘	๓	.๕๔๓	๑.๐๑๘	.๓๘๖
	ภายในกลุ่ม	๑๑๗.๘๗๖	๒๒๑	.๕๓๓		
	รวม	๑๑๙.๕๐๔	๒๒๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๗๙	๓	.๕๖๐	๑.๓๙๓	.๒๔๖
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๗๘๕	๒๒๑	.๔๐๒		
	รวม	๙๐.๔๖๔	๒๒๔			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔. ๑๒ พบว่าผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า คณะสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คณะสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ เปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะ
สงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาสามัญ

(n = ๒๒๕)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตาม หลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอ หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านศีลสิกขา (ศีล)	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๒๗	๓	.๗๗๖	๑.๖๐๒	.๑๙๐
	ภายในกลุ่ม	๑๐๗.๐๓๖	๒๒๑	.๔๘๔		
	รวม	๑๐๙.๓๖๓	๒๒๔			
๒. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)	ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๙๑	๓	.๕๖๔	๑.๔๖๘	.๒๒๔
	ภายในกลุ่ม	๘๔.๘๕๐	๒๒๑	.๓๘๔		
	รวม	๘๖.๕๔๑	๒๒๔			
๓. ด้านปัญญา สิกขา (ปัญญา)	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๖๓	๓	.๖๕๔	๑.๒๓๐	.๓๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๑๗.๕๔๑	๒๒๑	.๕๓๒		
	รวม	๑๑๙.๕๐๔	๒๒๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๖๖	๓	.๕๘๙	๑.๔๖๗	.๒๒๔
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๖๙๘	๒๒๑	.๔๐๑		
	รวม	๙๐.๔๖๔	๒๒๔			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คณะสงฆ์ที่มี วุฒิทางการศึกษาสามัญ ต่างกัน มี ความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ คณะสงฆ์ ที่มีวุฒิทางการศึกษาทางธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ เปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาทางธรรม

(n = ๒๒๕)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านศีลสิกขา (ศีล)	ระหว่างกลุ่ม	.๑๙๑	๒	.๐๙๖	.๑๙๔	.๘๒๓
	ภายในกลุ่ม	๑๐๙.๑๗๑	๒๒๒	.๔๙๒		
	รวม	๑๐๙.๓๖๓	๒๒๔			
๒. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)	ระหว่างกลุ่ม	.๐๕๘	๒	.๐๒๙	.๐๗๕	.๙๒๘
	ภายในกลุ่ม	๘๖.๔๘๓	๒๒๒	.๓๙๐		
	รวม	๘๖.๕๔๑	๒๒๔			
๓. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)	ระหว่างกลุ่ม	.๕๑๑	๒	.๒๕๖	.๔๗๗	.๖๒๑
	ภายในกลุ่ม	๑๑๘.๙๙๓	๒๒๒	.๕๓๖		
	รวม	๑๑๙.๕๐๔	๒๒๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	.๑๓๑	๒	.๐๖๖	.๑๖๒	.๘๕๑
	ภายในกลุ่ม	๙๐.๓๓๓	๒๒๒	.๔๐๗		
	รวม	๙๐.๔๖๔	๒๒๔			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่าผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาทางธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาทางธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๖ คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ เปรียบเทียบ ความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม

(n = ๒๒๕)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์		SS	Df	MS	F	Sig.
๑. ด้านศีลสิกขา (ศีล)	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๓๑	๓	.๗๗๗	๑.๖๐๕	.๑๘๙
	ภายในกลุ่ม	๑๐๗.๐๓๑	๒๒๑	.๔๘๔		
	รวม	๑๐๙.๓๖๓	๒๒๔			
๒. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๖๕	๓	.๔๒๒	๑.๐๙๒	.๓๕๓
	ภายในกลุ่ม	๘๕.๒๗๗	๒๒๑	.๓๘๖		
	รวม	๘๖.๕๔๑	๒๒๔			
๓. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)	ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๘๔	๓	๑.๑๖๑	๒.๒๑๒	.๐๘๘
	ภายในกลุ่ม	๑๑๖.๐๒๐	๒๒๑	.๕๒๕		
	รวม	๑๑๙.๕๐๔	๒๒๔			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	๒.๐๖๐	๓	.๖๘๗	๑.๗๑๖	.๑๖๕
	ภายในกลุ่ม	๘๘.๔๐๕	๒๒๑	.๔๐๐		
	รวม	๙๐.๔๖๔	๒๒๔			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F – test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก
ไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วน
บุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑-๖

สมมติฐาน	ตัวแปรทดสอบ	t	F	sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	สถานภาพ	.994		.319	-	✓
๒.	อายุ		5.934	.001	✓	-
๓.	พรรษา		3.949	.009	-	✓
๔.	วุฒิการศึกษาสามัญ		.060	.942	-	✓
๕.	วุฒิการศึกษาทางธรรม				-	✓
๖.	วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม				-	✓

จากตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก
ไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์สรุปได้ว่า

คณะสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก
ไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน
คณะสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา
ของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน
คณะสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก
ไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน
คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธ
สมมติฐาน

คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาทางธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึง
ปฏิเสธสมมติฐาน

คณะสงฆ์ที่มีวุฒิทางการศึกษาเปรียญธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึง
ปฏิเสธสมมติฐาน

๔.๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะในความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์จำแนกรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๗-๔.๑๙

ตารางที่ ๔. ๑๗ ปัญหาและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านศีลสิกขา (ศีล)

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑. ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม จึงไม่มีเวลามามีส่วนร่วมกับทางวัดมากนัก	๑. ควรมีการส่งเสริม วัด และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรักษาศีล โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา
๒. ชาวบ้านมองภาพรวมของพระสงฆ์ในด้านลบ คณะสงฆ์ควรปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีรักษาศีล อย่างเหมาะสม	๒. ควรมีการส่งเสริมให้รักษาศีล ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น
๓. การดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน มักมีการทำผิดศีลธรรม	๓. รู้จักดำรงชีวิตโดยนำหลักศีลธรรม เป็นแนวทางในการประพฤติตน

จากตารางที่ ๔.๑๗ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าควรมีการส่งเสริม วัด และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรักษาศีล โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา มีการส่งเสริมให้รักษาศีล ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นและรู้จักดำรงชีวิตโดยนำหลักศีลธรรม เป็นแนวทางในการประพฤติตน

ตารางที่ ๔. ๑๘ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ
คณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑. ปัจจุบันปัญหาในสังคมเกิดขึ้นมากมาย ทำให้ จิตใจอ่อนแอลงไม่มีสมาธิในการทำงาน การ ปรับตัวอยู่ในสังคม	๑. ควรมีการส่งเสริมด้วยการทำสมาธิ เพื่อการ ปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ
๒. มีการช่วยชี้แนะแก้ไขปัญหาของปัจจุบัน	๒. ควรมีการแนะนำ ส่งสอนให้ท่านมีอุปสรรค ปัญหาท่านมีวิธีแก้ไขโดยการใช้สมาธิ มีสติ ไม่ฟุ้งซ่าน
๓. ขอให้คณะสงฆ์ ทำการสัมมนา ประชุมกัน เรื่อยๆ อย่างน้อยเดือนละ ครั้ง และ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ดำเนินการเอง	๓. ควรมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้บรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ

จากตารางที่ ๔.๑๘ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก
ไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่าควรมีการส่งเสริมด้วยการทำสมาธิ เพื่อ
การปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอมีการแนะนำ ส่งสอนให้ท่านมีอุปสรรคปัญหาท่านมีวิธีแก้ไขโดยการใช้สมาธิ
มีสติ ไม่ฟุ้งซ่านและมีสมาธิ มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้บรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ

ตารางที่ ๔. ๑๙ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของ
คณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑. ขอให้คณะสงฆ์ ศึกษา อ่าน ดูข้อมูล ข่าวสาร ให้ได้มาก ควรที่เป็นไปได้	๑. ควรมีการ ใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยใช้ หลักการคิด พิจารณาเพื่อส่งเสริมความ เข้าใจสภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อคณะสงฆ์
๒. ขอให้คณะสงฆ์ มีการการบรรจุ แต่งตั้ง คัดเลือกพระภิกษุ สามเณรเพิ่ม	๒. ควรใช้ปัญญา วิจารณ์ญาณในการสรรหา เลือกเฟ้นคัดเลือกพระภิกษุ สามเณร
๓. มีหลักความรู้ ความเข้าใจ หลักปัญญาในการ ตริตรองปัญหา	๓. ควรมีความสามารถแก้ไขปัญหา และทำการ สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้ด้วยความรอบคอบ

จากตารางที่ ๔.๑๙ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่าควรมีการใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยใช้หลักการคิด พิจารณา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจสภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อคณะสงฆ์ใช้ปัญญา วิจยารณญาณในการสรรหา เลือกรับคัดเลือกพระภิกษุ สามเณร และควรมีความสามารถแก้ไขปัญหา และทำการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้ด้วยความรอบคอบ

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ใน ๔ ด้าน คือ ด้านศีลสิกขา (ศีล) ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) และปัญญาสิกขา (ปัญญา) ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๙ รูป ดังนี้

๑. พระปริยัติพัชรภรณ์ ตำแหน่ง รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดไพรสมณฑ์ ศักดาราม (พระอารามหลวง)
๒. พระครูพัชรคณาภิบาล ตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก วัดเขาค้อพัฒนาราม
๓. พระครูสารวชิราภรณ์ ตำแหน่ง รองเจ้าคณะอำเภอหล่มสัก
๔. พระครูโกศลพัชราศัย ตำแหน่ง เจ้าตำบลหล่มสัก เขต ๑ วัดทุ่งจันทร์สมุท
๕. พระครูวิสุทธิสาร ตำแหน่ง เจ้าอาวาส วัดปากห้วยขอนแก่น
๖. พระครูอนุรักษ์พัชรธรรมตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอหล่มเก่า
๗. พระครูสิริพัชรโสภิต ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดศรีสะอาด
๘. พระครูสิริพัชรโรทัย ตำแหน่ง เจ้าคณะตำบลตาลเดี่ยว
๙. พระครูพัชรจันทโชติ ตำแหน่ง เจ้าคณะตำบลปากช่อง

ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) สามารถสรุปผลโดยจำแนกตามรายด้านของการวิจัยดังนี้

๔.๕.๑ ด้านศีลสิกขา (ศีล)จากการศึกษาและสัมภาษณ์ได้ค้นพบผลการศึกษาดังต่อไปนี้

พระภิกษุ สามเณรไม่ค่อยเข้าใจในหลักธรรมเท่าที่ควรจึงอยากให้มีการศึกษาทางธรรมให้มากขึ้น^๑ ควรจัดให้ พระภิกษุ สามเณร มีการเรียนการสอนทางธรรมควบคู่กับทางโลกไปด้วย^๒ มีการส่งเสริมให้พระภิกษุ สามเณรทำกิจกรรม เช่น เข้าค่ายอบรมปฏิบัติธรรม วิปัสสนาภาวนา^๓ ผิดศีลข้อ ๕

^๑สัมภาษณ์, พระครูสารวชิราภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอหล่มสัก, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^๒สัมภาษณ์,พระครูวิสุทธิสาร, เจ้าอาวาส วัดปากห้วยขอนแก่น, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘.

^๓สัมภาษณ์, พระปริยัติพัชรภรณ์, รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘.

อาจมีสิ่งที่ยุ่งใจหรือขาดสติและทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม^๕ พยายามรักษาศีล ๕ ให้ได้และมีสติควบคุมพฤติกรรมพฤติกรรม^๕ ส่งเสริมให้รักษาศีล ๕ ให้ได้ด้วยการมีสติในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง^๖ พระภิกษุ สามเณร ส่วนใหญ่จะมีเวลาในการทำงานมาก ไม่ค่อยมีเวลามาปฏิบัติธรรม ควรมาทำให้ใจสงบ^๗ พระภิกษุ สามเณร ควรนำหลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์มาใช้ เพื่อพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมกับชุมชน หาเวลาว่างมาปฏิบัติธรรม ทำให้ใจสงบและถือศีลกันบ้างให้มากขึ้น^๘ ต้องบริหารเวลาว่างจากการทำงานมาปฏิบัติธรรม ไม่ทำงานหนักจนเกินไปถ้าหยุดงานก็มาเที่ยวทำให้ใจสงบและถือศีลกันบ้างให้มากขึ้น^๙

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัย สรุปได้ว่า มีการศึกษาทางธรรมให้มากขึ้น จัดให้มีการเรียนการสอนทางธรรมควบคู่กับทางโลกไปด้วย มีการส่งเสริมให้ทำกิจกรรม เช่น เข้าค่ายอบรมปฏิบัติธรรม วิปัสสนาภาวนา พยายามรักษาศีล ๕ ให้ได้และมีสติควบคุมพฤติกรรมพฤติกรรม มีการส่งเสริมให้รักษาศีล ๕ ให้ได้ด้วยการมีสติในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง มีเวลามาปฏิบัติธรรม ควรมาทำให้ใจสงบ ควรนำหลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์มาใช้ เพื่อพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมกับชุมชน หาเวลาว่างมาปฏิบัติธรรม ทำให้ใจสงบและถือศีลกันบ้างให้มากขึ้น และต้องบริหารเวลาว่างจากการทำงานมาปฏิบัติธรรม

๔.๕.๒ ด้าน จิตตสิกขา (สมาธิ)จากการศึกษาและสัมภาษณ์ได้ค้นพบผลการศึกษาดังต่อไปนี้

พระภิกษุ สามเณร ค่อนข้างใจร้อน ควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้ไม่ค่อยมีสมาธิเป็นคนสมาธิสั้นให้มากกว่านี้ฝึกสมาธิเพื่อนเน้นการแยกแยะด้านจิตใจให้มีความมั่นคงมากขึ้น^{๑๐} ควรมีการปลูกฝังตั้งแต่ยังเด็กในด้านหลักธรรมคำสอนให้รักวัฒนธรรมท้องถิ่นตนเอง^{๑๑} ควรฝึกสมาธิบ่อยๆ จะทำให้ปัญหาทุกอย่างง่ายขึ้นสมาธิจิตใจของเราก็จะมีแต่แต่ความสุข^{๑๒} มีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคที่มากกระทบทางด้านจิตใจโดยเฉพาะกิจการใน พัฒนาทรัพยากรมนุษย์^{๑๓} การปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

^๕สัมภาษณ์,พระครูสิริพัชรโรทัย, เจ้าคณะตำบลตาลเดี่ยว, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^๖สัมภาษณ์, พระครูพัชรคณาภิบาล, เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^๗สัมภาษณ์,พระครูโกศลพัชราศัย, เจ้าตำบลหล่มสัก เขต ๑, ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

^๘สัมภาษณ์, พระครูสิริพัชรโสภิต, เจ้าอาวาสวัดศรีสะอาด, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๙สัมภาษณ์,พระครูพัชรจันทโชติ, เจ้าคณะตำบลปากช่อง, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐}สัมภาษณ์,พระครูอนุรักษพัชรธรรม, เจ้าคณะอำเภอหล่มเก่า, ๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๑}สัมภาษณ์,พระครูวิสุทธิสาร, เจ้าอาวาส วัดปากห้วยขอนแก่น, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘.

^{๑๒}สัมภาษณ์, พระครูพัชรคณาภิบาล, เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๓}สัมภาษณ์, พระครูสารวชิราภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอหล่มสัก, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๔}สัมภาษณ์,พระครูสิริพัชรโรทัย, เจ้าคณะตำบลตาลเดี่ยว, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

และมีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคที่มากกระทบทางด้านจิตใจและสภาพแวดล้อม^{๑๔} ภาวะที่จิตมีอารมณ์เป็นหนึ่ง คือ การที่จิตกำหนดแน่วแน้อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ฟุ้งซ่านหรือส่ายไป^{๑๕} เป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมให้มีขึ้นในตัวบุคลากรตามหลักไตรสิกขา^{๑๖} เป็นผู้มีความตั้งมั่นของจิตหรือสภาวะที่จิตแน่วแน่อะไรที่กำหนด^{๑๗} พระภิกษุ สามเณร ที่ได้รับการฝึกอบรมการทำสมาธิจะเป็นคนที่มีจิตใจที่ร่าเริง เบิกบาน มีความสดชื่นผ่องใส มีความพอใจอิ่มเอมใจ มีสติในการทำงานต่างๆ^{๑๘}

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คณะสงฆ์ค่อนข้างใจร้อน ควรควบคุมอารมณ์ให้มีสมาธิฝึกสมาธิเพื่อเน้นการแยกแยะด้านจิตใจให้มีความมั่นคงมากขึ้น มีการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กในด้านหลักธรรมคำสอนให้รักวัฒนธรรมท้องถิ่นตนเอง ฝึกสมาธิบ่อยๆ จะทำให้ปัญหาทุกอย่างง่ายขึ้น สมาธิจิตใจของเราก็จะมีแต่ความสุข มีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคที่มากกระทบทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะกิจการในพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและมีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคที่มากกระทบทางด้านจิตใจและสภาพแวดล้อม เป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมให้มีขึ้นในตัวบุคลากรตามหลักไตรสิกขา เป็นผู้มีความตั้งมั่นของจิตหรือสภาวะที่จิตแน่วแน่อะไรที่กำหนด

๔.๕.๓ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) จากการศึกษาและสัมภาษณ์ได้ค้นพบผลการศึกษาดังต่อไปนี้

พยายามหมั่นศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาตนเองให้มากๆ^{๑๙} พยายามทำในสิ่งที่ตั้งใจไม่จดจำบางสิ่งบางอย่างที่ไม่เป็นประโยชน์มาคิดมาเก็บไว้^{๒๐} พยายามใช้สื่อต่างๆ ให้เป็นประโยชน์และต้องใช้ให้เป็น ด้วยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม^{๒๑} พยายามหาบุคลากรเข้ามาช่วยในการพัฒนาในด้าน การฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปัญญาเชิงพุทธ^{๒๒} การใช้สติปัญญาในเวลาที่คับขันแก้ไขปัญหาค่อยได้ไม่ค่อยได้คิดก่อนทำ^{๒๓} ต้องควบคุมอารมณ์ให้ดีคิดก่อนทำด้วยการใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาย่อยเสมอ^{๒๔} มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี^{๒๕} มีการใช้ปัญญา ในความอยากรู้อยากเห็น

^{๑๔} สัมภาษณ์, พระปริยัติพัชรภรณ์, รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๕} สัมภาษณ์, พระครูโกศลพัชราศัย, เจ้าตำบลหล่มสัก เขต ๑, ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์, พระครูสิริพัชรโสภิต, เจ้าอาวาสวัดศรีสะอาด, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๗} สัมภาษณ์, พระครูพัชรจันทโชติ, เจ้าคณะตำบลปากช่อง, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๘} สัมภาษณ์, พระครูอนุกฤษพัชรธรรม, เจ้าคณะอำเภอหล่มเก่า, ๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์, พระครูพัชรจันทโชติ, เจ้าคณะตำบลปากช่อง, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์, พระครูอนุกฤษพัชรธรรม, เจ้าคณะอำเภอหล่มเก่า, ๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๑} สัมภาษณ์, พระปริยัติพัชรภรณ์, รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์, ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๒} สัมภาษณ์, พระครูสิริพัชรโสภิต, เจ้าอาวาสวัดศรีสะอาด, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๓} สัมภาษณ์, พระครูโกศลพัชราศัย, เจ้าตำบลหล่มสัก เขต ๑, ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

^{๒๔} สัมภาษณ์, พระครูสิริพัชรโรทัย, เจ้าคณะตำบลตาลเดี่ยว, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๕} สัมภาษณ์, พระครูสารวชิราภรณ์, รองเจ้าคณะอำเภอหล่มสัก, ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙.

อยากเป็นอยากทำอยากนำกิจกรรมหลายๆ กิจกรรมไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น^{๒๖} และ มีการนิมนต์
มาสอนศีลธรรมในโรงเรียน ควรมีการอบรมบุคลากรให้ความเข้าใจในหลักศีลธรรมทาง
พระพุทธศาสนา^{๒๗}

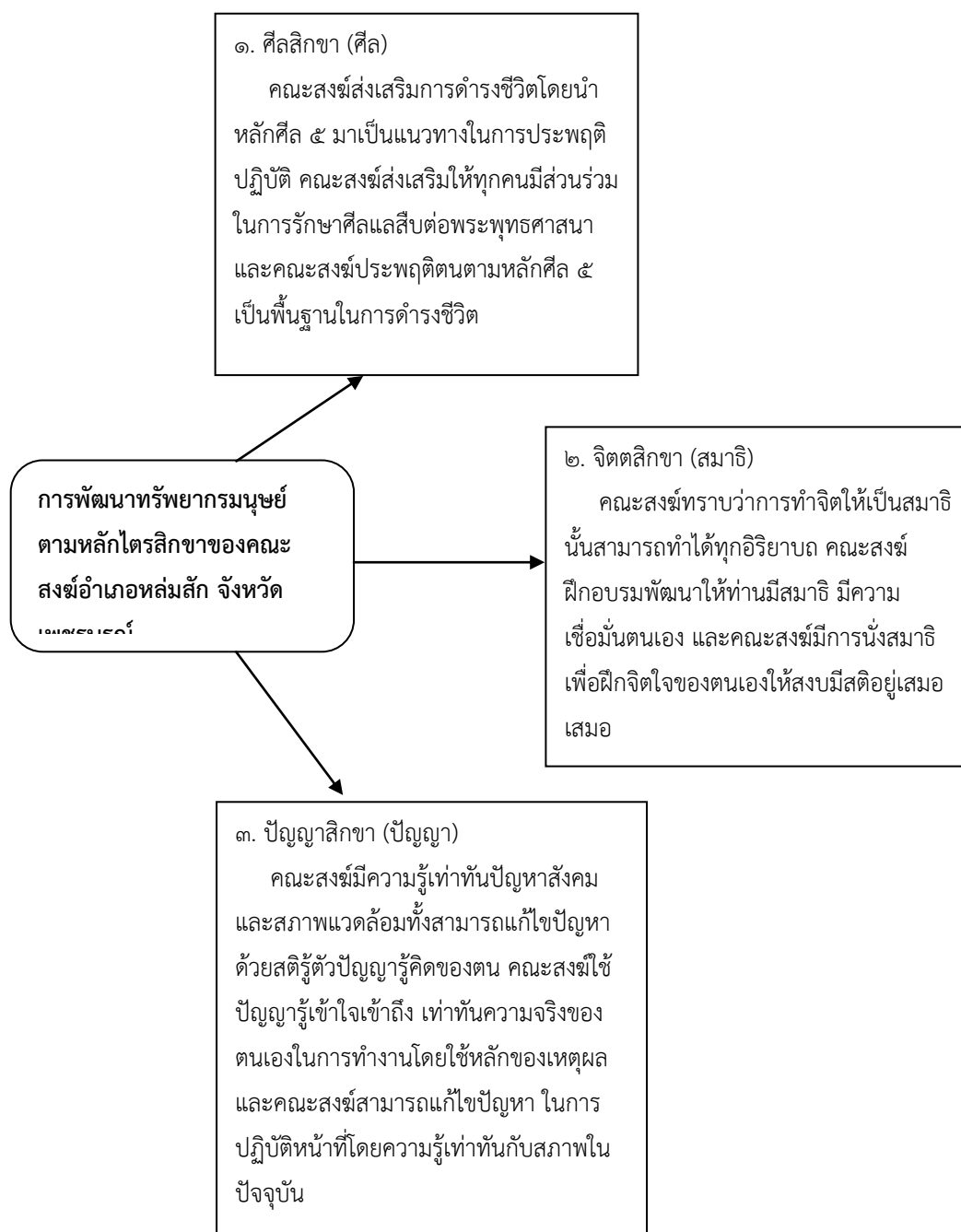
จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัย สรุปได้ว่า พยายามหมั่นศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาตนเองให้
มากๆ ทำในสิ่งที่ตั้งใจไม่จดจำบางสิ่งบางอย่างที่ไม่เป็นประโยชน์มาคิดมาเก็บไว้ ใช้สื่อต่างๆ ให้เป็น
ประโยชน์และต้องใช้ให้เป็น ด้วยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม มีการพัฒนาในด้านการฝึกอบรม
เกี่ยวกับหลักปัญญาเชิงพุทธ ใช้สติปัญญาในเวลาที่คับขันแก้ไขปัญหาไม่ค่อยได้ไม่ค่อยได้คิดก่อนทำ
ควบคุมอารมณ์ให้ดีคิดก่อนทำด้วยการใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาย่อยเสมอ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
มีการใช้ปัญญา ในความอยากรู้ อยากเห็น อยากเป็น อยากทำ อยากนำกิจกรรมหลายๆ กิจกรรม
ไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น

^{๒๖} สัมภาษณ์, พระครูวิสุทธิสาร, เจ้าอาวาส วัดปากห้วยขอนแก่น, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘.

^{๒๗} สัมภาษณ์, พระครูพัชรคณาภิบาล, เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้การวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพ ๔.๑ แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพคนุญช์ตามหลักไตรสิกขาของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านศีลสิกขา (ศีล)คือ คณะสงฆ์ส่งเสริมการดำรงชีวิตโดยนำหลักศีล ๕ มาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ มีการ ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการรักษาศีลแลสืบต่อพระพุทธศาสนาประพฤติดนตามหลักศีล ๕ เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และคณะสงฆ์มีความเข้าใจในเรื่องศีล ตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

๒. ด้านจิตตสิกขา (สมาธิ)คือ คณะสงฆ์ทราบว่าการทำจิตให้เป็นสมาธินั้นสามารถทำได้ทุกอิริยาบถฝึกอบรมพัฒนาให้ท่านมีสมาธิ มีความเชื่อมั่นตนเองมีการนั่งสมาธิเพื่อฝึกจิตใจของตนเองให้สงบมีสติอยู่เสมอ และมีสมาธิ ฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพคนุญช์ให้ท่านมีจิตใจเอื้อเฟื้อ อยู่เสมอ

๓. ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา)คือ คณะสงฆ์มีความรู้เท่าทันปัญหาสังคมและสภาพแวดล้อมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาด้วยสติรู้ตัวปัญญารู้คิดของตน คณะสงฆ์ใช้ปัญญารู้เข้าใจเข้าถึงเท่าทันความจริงของตนเองในการทำงานโดยใช้หลักของเหตุผล และคณะสงฆ์สามารถแก้ไขปัญห ใน การปฏิบัติหน้าที่โดยความรู้เท่าทันกับสภาพในปัจจุบัน

ดังนั้นสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย การพัฒนาศักยภาพคนุญช์ตามหลักไตรสิกขา ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านศีลสิกขา (ศีล) คณะสงฆ์ส่งเสริมการดำรงชีวิตโดยนำหลักศีล ๕ มาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ คณะสงฆ์ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการรักษาศีลแลสืบต่อพระพุทธศาสนา และคณะสงฆ์ประพฤติดนตามหลักศีล ๕ เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตด้านจิตตสิกขา (สมาธิ) คณะสงฆ์ทราบว่าการทำจิตให้เป็นสมาธินั้นสามารถทำได้ทุกอิริยาบถ คณะสงฆ์ฝึกอบรมพัฒนาให้ท่านมีสมาธิ มีความเชื่อมั่นตนเอง และคณะสงฆ์มีการนั่งสมาธิเพื่อฝึกจิตใจของตนเองให้สงบมีสติอยู่เสมอ ด้านปัญญาสิกขา (ปัญญา) คณะสงฆ์มีความรู้เท่าทันปัญหาสังคมและสภาพแวดล้อมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาด้วยสติรู้ตัวปัญญารู้คิดของตน คณะสงฆ์ใช้ปัญญารู้เข้าใจเข้าถึง เท่าทันความจริงของตนเองในการทำงานโดยใช้หลักของเหตุผล และคณะสงฆ์สามารถแก้ไขปัญห ใน การปฏิบัติหน้าที่โดยความรู้เท่าทันกับสภาพในปัจจุบัน